

CONFERÈNCIA 12 ABRIL 2015 homenatge als alcaldes republicans de la Selva

BIBLIOTECA JOAN VINYOLI SANTA COLOMA DE FARNERS

2,8 milions catalans l'any 1930 i un de cada tres catalans vivia a Barcelona ciutat capital de Catalunya, centre productor i distribuïdor de mercaderies, de cultura, de modes. Mentre la província de Barcelona passava, del 1900 al 1930, de 1.150.000 a 1.800.000 (un increment del 56%) el creixement de les altres províncies fou escàs i no superà el 4%: Girona de 320.000 a 325.000, Lleida de 285.000 a 314.000 i Tarragona de 338.000 a 350.000.

Els immigrants que si l'any 1903 representaven el 4%, l'any 1930 ja n'eren el 19%, amb notables desigualtats doncs a Barcelona sobrepassaven el 25% mentre a la resta de províncies no arribaven el 6%.

la taxa de mortalitat baixà del 23 al 14 per mil, la de natalitat del 26 al 20 per mil i l'esperança de vida passà dels 37 al 58 anys per a les dones i dels 32 als 48 anys per als homes.

L'any 1930 no tenien accés per carretera, el 22% dels pobles lleidatans, el 9% dels tarragonins, el 11% dels gironins i el 8% dels barcelonins.

Primari: 27%

Secundari: 51%

Terciari: 22%

Les fàbriques més grans de Catalunya eren Fabra i Coats (Sant Andreu, Barcelona) amb 4.000 obrers, la colònia Sedó (Esparreguera) amb 2.200 obrers i La España Industrial (Sants, Barcelona) amb uns 2.000 obrers

A principis dels anys trenta la família Jorba construï uns magatzems d'art *decó* a Manresa i uns altres al Portal de l'Àngel de Barcelona, que foren el símbol de la ciutat durant anys. L'any 1933 es construïren els magatzems *Sepu* sobre el jardí del palau Moja-Comillas, a la Rambla dels Estudis.

14 abril Proclamació sense violència: Companys proclamà la República des del balcó de l'ajuntament barceloní i hores més tard, Francesc Macià es presentà al president de la Diputació de Barcelona per a "*prendre possessió*". Aquest li respongué "*només li cediré el palau per la força*" i Macià, posant-li la mà sobre l'espatlla digué "*consideri-ho un acte de força*", sortí al balcó de l'actual Palau de la Generalitat i proclamà la República Catalana com Estat integrant de la Federació Ibèrica.

Macià parla de Garibaldi i cop d'estat 1926 . Sardenya, Alguer, illa de Caprera a l'arxipèlag de La Maddalena

Mataró, Josep Pla, insigne republicà va a ajuntament i li cau al cap bust rei, mort

Santa Coloma, alcalde Josep Carós Vidal, esport nacional català i espanyol, canvi noms carrers i anticlericalisme: 20 abril 1931 l'alcalde fa retirar la imatge del Sagrado Corazón de la sala d'actes *a fin de evitar la remota posibilidad fuera objeto de broma o escarnio*. L'anticlericalisme ressorgí el maig de 1931 crema de convents a molts llocs d'Espanya, inclosa Barcelona i molts ajuntaments començaren picabaralles tan peregrines com l'obligació de fer pagar a l'església cada vegada que tocava les campanes per bateig, mort o casament.

Canvis nomes carrers:

Calau per Prat de la Riba

Prat per Ferrandiz i Centre per Bellés revolta 1884

Carr st Hilari per avda 14 d'abril

Major per F. Macià

Campjoli per capitán Galan i Raval per capitán Hernández

Plaça Constitució per Plaça República

Mn Jacint Verdaguer es dirà la travessera del Delme

la República es basava en la llibertat, la igualtat, la justícia social i la laïcitat. Els tres estaments contraris a aquestes premisses foren l'església, l'exèrcit i els terratinents.

Constitució 1931, sola cambra legislativa -el Congrés-, l'Estat seria laic, es reconeixia el sufragi femení, es consagraven tots els drets individuals, es legalitzava el matrimoni civil, el divorci, la secularització dels cementiris i s'obria la porta a l'existència de les autonomies. Respecte a l'església una sèrie de lleis l'apartava de la vida pública: s'establí la llibertat de cultes, la no obligatorietat de l'ensenyament de la religió, se l'obligava a inscriure tots els seus béns en el registre de la propietat, l'Estat es desentenia de donar-li cap tipus d'ajuda econòmica, es dissolia –una vegada més- la Companyia de Jesús i es nacionalitzaven els seus béns.

Estatut Catalunya 1932: Poca obra va poder dur a terme la Generalitat; fins a finals de 1932 era provisional i no tenia pràcticament competències ni diners, o sigui que funcionà del novembre de 1932 a l'octubre de 1934 i del febrer de 1936 a l'esclat de la guerra el juliol del mateix any. Dos anys i escaig, en una època de depressió econòmica mundial i amb el recel del govern central a traspassar competències.

establí serveis de previsió i assistència social, rebaixà la majoria d'edat als divuit anys, fomentà les cooperatives agrícoles, reformà i modernitzà la sanitat, potencià les campanyes de vacunació, igualà la capacitat jurídica de la dona envers l'home i dividí Catalunya en comarques; a nivell cultural intentà dur a terme una política democràtica, catalana, científica i laica: creà el Museu d'Art de Catalunya, s'aconseguí l'autonomia de la Universitat de Barcelona amb un patronat presidit per Pompeu Fabra, va posar en funcionament 1.642 aules escolars, introduí el català a les escoles i publicà el Diccionari General de la Llengua Catalana de Pompeu Fabra.

La burgesia vivia en habitatges espaiosos amb servei domèstic, i diversions en els hipòdroms, clubs marítims, l'òpera, l'esgrima, la hípica, la navegació o el tennis. Estiueig a la costa i a balnearis, n'és l'època: Baneri Termes Orion, mort Ferran Agulló el 1933.

La burgesia posà de moda la fulla d'afaitar, la planxa elèctrica, el matalàs de molles, la cuina de gas, els sabons industrials, les llaunes de conserves, el lleixiu, la llet artificial amb els biberons, el vermut, els banys de mar.

La dona apujà la falda fins sota genoll, es tallà el cabell, abandonà les cotilles de barnilles i començà a usar els sostenidors i les faixes elàstiques. Els homes deixaren la levita i usaren l'americana, jaqueta curta o gavadina, i es posaren corbata, rics i pobres, i calçotets curts. La moda agafà embranzida, si fins aleshores havia basculat entre **ampliar** (mirinyacs, polissons) o **reduir** (cotilles, sostenidors), ara es diversificà i a aquests dos objectius n'hi afegí altres com **allargar** el cos (talons, barrets, pentinats), **perfilar-lo** (guants, mitges,) i **destapar-lo** (vestits curts, sense mànigues, escotats, banyadors).

Començaren a beure Cacaolat, fabricat per Joan Viader de Cardedeu l'any 1931 i a menjar iogurts Danone fabricats a partir del 1919 al Raval de Barcelona pel jueu búlgar

Isaac Carasso. El nom? El seu primer fill es deia Daniel, Dan per Daniel i *one* en anglès per primer, Danone. A Barcelona ciutat, entre 1900 i 1933 el consum d'ous per habitant i any passà de 100 a 180 i el de llet fresca, de 13 a 80 litres per persona i any.

Cap el 1930 ja hi havia a Catalunya més sales de cinema que de teatre; a Barcelona hi havia 114 sales sonores L'any 1933 es filmaren les dues primeres pel·lícules sonores en català, *El cafè de la Marina* de Domènec Roura i *El fava d'en Ramonet* de Lluís i Joan Mateu Andreu. La meitat de la producció espanyola es filmava a Barcelona,

A nivell radiofònic, a la pionera Ràdio Barcelona (1924) s'hi afegí Ràdio Associació el 1931 que emetia en català, fet que obligà a Ràdio Barcelona a emetre també diversos programes en català per no perdre audiència. L'any 1934 el 24% de les llicències de ràdio espanyoles eren catalanes. A Barcelona ciutat hi havia 18 aparells de ràdio per cada cent habitants, mentre a Catalunya era només de cinc ràdios per cada cent habitants.

el poble fruïa amb la boxa, les curses, les bitlles i l'atletisme. La boxa catalana d'abans de la guerra fou un referent a Europa i el *Price* de la ronda Sant Antoni era el local més famós, amb cabuda per a 4.000 espectadors. Josep Joan Gironès fou campió d'Europa del pes ploma l'any 1929, el novembre de 1930 boxejà davant 80.000 espectadors a l'estadi de Montjuïc i el 1935 disputà el campionat del món a la Monumental i després serà guardaespalles de Companys

Els germans Manuel i Gaspar Busquets, empresaris catalans petroliers, fundaren en la dècada de 1920 en la capital d'Espanya el diari *El Heraldo de Madrid*, republicà, amb l'intent d'influir en l'opinió espanyola des d'una òptica catalanista. Foren ells qui organitzaren una cursa ciclista entre Barcelona i Madrid per acostar les capitals i que es convertí en el germen de la Vuelta Ciclista a España iniciada el 1935

L'actor badaloní Enric Borràs passà a la història com el Manelic de Terra Baixa. Tanmateix l'actriu per excel·lència d'aquestes dècades fou Margarida Xirgu que representà diverses obres d'Àngel Guimerà i després en castellà efectuà gires per Sudamèrica, tornava sempre a Barcelona i es convertí en la musa de Garcíà Lorca representant obres seves com *Mariana Pineda* i *Bodas de Sangre*, totes amb un transfons social. La guerra civil de 1936 l'ensopegà actuant a l'Urugai, país on es quedà, dirigint i ensenyant. Republicana convençuda, antifranquista, visqué tota la seva vida amb el lema: "*No somniar, no desitjar, no creure en quelcom és no existir*".

Josep Maria de Sagarra Mestre en Gai Saber l'any 1931, poeta, novel·lista, dramaturg, articulista, traductor. La seva obra fou àmpliament reconeguda en vida pel poble català: *Poemes i cançons*, *Cançons de rem i de vela*, *El comte Arnau*, *Poema de Nadal* (1931), recitat, a fragments, per generacions de catalans. Traduí al català *La Divina Comèdia* de Dant així com l'obra dramàtica de Shakespeare. Sacsejà la societat barcelonina amb la novel·la *Vida privada* (1932) on descriví, amb cruessa, la decadència de l'aristocràcia barcelonina i s'endinsà en el costumisme en les obres dramàtiques *L'hostal de la Glòria* (1931), *El cafè de la marina* (1933), *La Rambla de les Floristes*, 1935, i revistes musicals que escrigué, aquestes últimes, per ser representades al Paral·lel. Una anècdota que li serví per enemistar-se amb el filòleg Joan Coromines, el pare del qual, Pere, era assagista i economista sembla que força pesat: en el prostíbul La Lluna una de les noies li demanà a Sagarra que li dedicés un vers en el seu ventall i Sagarra escrigué: "*Ets fresca com una rosa, més puta que les gallines i pesada, pesada com la prosa de Pere Coromines*".

Antoni Rovira i Virgili escrivia la *Història Nacional de Catalunya* (1922-1934) on el títol ja mostra la subjectivitat de l'historiador, contestat pels mateixos anys per Ferran Soldevila amb la seva *Història de Catalunya* (1934) que pretenia objectivitzar els excessos del primer.

l'escriptor i filòsof Francesc Pujols (1882-1962), que va crear un sistema filosòfic basat en la veritat, la bellesa i el bé, Tanmateix Pujols és més conegut pel seu pensament, escampat per Dalí, que els catalans, pel sol fet de ser fills de la terra de la veritat podrem anar pel món amb totes les despeses pagades: “[...]on vagin, els seran pagades [...] i els oferiran l'hotel, el més preuat regal que se li pugui fer a un català quan viatja. Al cap i a la fi, i pensant-hi bé, més valdrà ser català que milionari”

Altres autors iniciaren els anys vint i trenta la seva caminada literària, tot i que el gruix de la seva obra tingué lloc durant el franquisme: Josep Pla publicava el 1934 *Viatge a Catalunya*. Mercè Rodoreda s'estrenava amb diverses obres amb la dona com a protagonista, la més important de les quals fou *Aloma*, Salvador Espriu amb *Laia*

el poeta Carles Riba (1893-1959) amb una poesia pura i difícil, a Carles Riba li devem la traducció al català de bona part dels clàssics grecs i llatins en el projecte de **Biblioteca Bernat Metge**, finançat per Francesc Cambó, així com multitud de traduccions del francès, anglès i alemany d'autors com els germans Grimm o Edgar A. Poe.

L'any 1926 es celebrà el Dia del Llibre el 7 d'octubre, en el suposat naixement de Cervantes però l'any 1930 es traslladà al 23 d'abril, diada de la seva mort i de Sant Jordi i s'hi afegí la fira de la flor, que ja es celebrava d'època medieval a Barcelona. La ciència començà a expressar-se en català: els articles de la Societat de Biologia, els

llibres de la Institució Catalana d'Història Natural, les monografies del Servei Meteorològic Català, llibres de música, els assaigs medievalistes de Millàs i Vallicrosa.....

augmentà el nombre de llibres en català i els 224 títols del 1925, foren 308 el 1930 i 865 el 1936, amb uns tiratges d'entre 2.000 i 3.000 exemplars.

proliferaren les editorials que publicaven les col·leccions de **novel·les curtes populars i romàntiques, en català i en castellà**, la novel·la de fulletó, amb unes característiques molt concretes: periodicitat setmanal o quinzenal, entre 16 i 64 pàgines, amb il·lustracions, preu assequible, venda en quioscs per a un públic no acostumat a les llibreries. Entre les col·leccions destaco per curiosa *La Novela Ideal* que edità en castellà 600 títols d'unes 32 pàgines, amb un tiratge entre 10.000 i 50.000 exemplars cadascun, editada per una família d'anarquistes la filla de la qual era Frederica Montseny i que tenia com objectius contrarestar la novel·la rosa burgesa (*La Novel·la d'Ara, la Novel·la Nova*, escrites en català). *El Papitu* (1908-1937) era un setmanari satíric irreverent que anà oscil·lant cap a l'acudit eròtic i pornogràfic. *El Patufet* (1904-1938) títol basat en un dels contes més populars catalans, era una revista infantil dirigida per Josep Maria Folch i Torres que n'escrivia les famoses "Pàgines viscudes" i se'n tiraven 65.000 exemplars setmanals.

L'any 1931 hi havia a Catalunya un 20% de nens sense escolaritzar i l'any 1933 la premsa en català a Barcelona representava un 19% del total; els sis diaris que es publicaven en català no arribaven, junts, als 230.000 exemplars que editava *La Vanguardia Española* en castellà.

Una llegenda, l'any 1930 l'empresari Josep Suñol fundà el setmanari esportiu *La Rambla*, que tenia la seva seu en el nº 13 de la Rambla, davant la font de Canaletes; cada diumenge al vespre escrivia els resultats futbolístics en una pissarra en el balcó de

la seu, davant la font i tothom anava a veure-ho i ho celebrava allà mateix, en el quiosc d'Esteve Sala, president del Barça els anys 1934-1935. D'aquí l'actual costum de celebrar els triomfs del Barça a la font de Canaletes. Josep Suñol fou diputat d'ERC a les Corts espanyoles (1931-1936), president del Barça (1935-1936) i fou assassinat pels franquistes sense judici, a la serra de Guadarrama, el sis d'agost de 1936.

En arquitectura, les principals obres dels grans arquitectes modernistes reberen ferotges crítiques Si Eugeni d'Ors i Ferran Soldevila es carregaven el modernisme de Joan Maragall i Antoni Gaudí, el periodista Manuel Brunet publicava un article en el *Diario de Barcelona* on demanava l'enderrocament del Palau de la Música: “*És intolerable la decoració del sostre, aquelles columnes de rajoleta que hi ha a les llotges, són intolerables les penjarelles plenes de caramels de les baranes, i és abominable tot l'escenari*”, mentre Salvador Dalí defensava tota l'obra modernista.

El gironí Rafael Masó, construï la Farinera Teixidor i la Casa Teixidor ambdues a Girona, i signà el projecte de la urbanització de S'Agaró amb l'hotel La Gavina i les cases Ensesa i Senya Blanca

Entre els pintors, dos grans genis: Salvador Dalí i Joan Miró, el primer surrealista figuratiu i el segon surrealista abstracte. Salvador Dalí, gran artista i excels comunicador pintà algunes de les seves millors obres en aquests anys: *El gran masturbador* *La persistència de la memòria* o *Els rellotges tous*. Joan Miró començà com a surrealista, abandonà els mètodes tradicionals de pintura i evolucionà cap a un món propi allunyat de qualsevol istme. De l'època estudiada en destaca *Natura morta del sabatot* . A ells cal afegir-hi Pablo Picasso (1883-1973), malagueny que l'any 1895 arribà amb la seva família a Barcelona, en l'expressionisme (*Gernika* 1937).

El més internacional i reconegut fou Josep Maria Sert autor dels murals de la catedral de Vic i de multitud de palaus burgesos (Cambó a Barcelona, March a Palma de Mallorca,

Maricel a Sitges, la Magdalena a Santander) i hotels de luxe d'arreu del món, entre ells una sala del Palau de la Societat de Nacions a Ginebra o els quinze plafons d'una sala de l'hotel Waldorf-Astoria de Nova York que l'any 1972 comprà Bankunion per instal·lar a l'edifici del Sucre de Vic i, per fallida del banc, resten avui dia en poder del Grupo Santander a Boadilla del Monte. mentre a Mas Juny (Platja de Castell, Palamós), el pintor Josep Maria Sert reuní el bo i millor de Catalunya, Espanya i Europa per fruit del sol, la tertúlia i el liberalisme en els costums. Per allà hi passaren Macià, Companys, Pla, Dalí, Utrillo, Cambó, Visconti, Dietrich, Coco Chanel, prínceps i princeses russes, amb dos de les quals es casà el mateix Sert (Missia i Russy). L'any 1935 germà seva dona, Alex Midivani, porta a Mas Juny Maud van Thyssen, tornen de pressa a tren Port Bou per anar ella a París, xoquen a Albons, ell mort i ella desfigurada. Mas Juny abandonat, Acabada la guerra s'ho vengué a l'industrial tèxtil Albert Puig Palau, mecenes, que també oferí glamour en les dècades dels quaranta i cinquanta, i a qui el cantant Joan Manuel Serrat immortalitzà en la cançó *El tio Alberto*.

A Tossa de Mar (la Selva) en la dècada de 1920 i fins la guerra civil hi hagué una vertadera colònia flotant d'artistes estrangers que originà que la vila es bategés com la Babel de les Arts: creativitat, pau, sol, alcohol, intercanvi de parelles, Tossa fou un paradís per a una elit intel·lectual,

la fàbrica Myrurgia (1930) d'Antoni Puig Gairalt. l'any 1933 Josep Lluís Sert, dissenyava la Joieria Roca en el Passeig de Gràcia, Destacaren els escultors Pau Gargallo, i Juli González, que treballà el ferro en formes abstractes, en destaco *La Montserrat* (1937) mostrada també al Pavelló de la República Espanyola a París i que es convertí en una icona de la lluita i el sofriment del poble de Catalunya.

A SANTA COLOMA

Tenia 4300 habitants , havia baixat arribà al màxim el 1880, amb uns 5200

1931

carta en català d'uns regidors demanen que l'ajuntament es separi dels actes religiosos i s'aprova i que no participin en el Corpus

decideixen posar llum a tot sant salvador:passeigs, fonts, hotel

Requerir a J. Turón para que en *la remonta de toro tiene establecido en su docmicilio P.*

Rodés 30, evite todo espectáculo o escándalo público

s'organitza el primer curset de Gramàtica Catalana i l'ajunt decideix que per ajudar-los pagarà la subscripció dels alumnes pobres que s'inscriguin

agost 1931 amenacen al Cercle que la sala d'espectacles amenaça ruïna i que ho arreglin. La Junta obrirà una porta que doni al carrer sant Joan

1931 l'energia elèctrica té abandonat el poble, no hi ha personal per fer reclamacions, cada dos per tres hi ha fils tallats pels carrers, amb evident desatenció del servei, no escolten peticions ajuntament ampliar llums...demanen que hi hagi un tècnic fix i que inspeccioni el bon estat de la xarxa

després d'una reunió a la generalitat, per estudiar problemes municipals veuen que un problema és l'excés de burocràcia i acorden " cap més nomenament d'empleat nou i cap nou augment de sou als vells"

novembre 1931 veuen que les bombetes de 200 vats gasten molt i decideixen substituir-les per de 100 vats

1932

entre el 1930 i 1932 es va executant un pla de clavegueram públic

març 1932 s'estudia fer una piscina pública

5 setembre 1932 Macià vista SCF, apoteosis

queixes per l'actuació monàrquica i provocadora del Sometent el dia de la vinguda de Macià, i escriuen al cabo de Sometents dient-li que el poble no els pot veure, que són monàrquics i demanen als superiors que reguli d'una vegada aquest cos

novembre 1932 es queixen de les males condicions de la sala d'espera de tercera classe de l'estació de Sils, que fa que els viatgers quedin materialment glaçats en els dies de forts freds, i considerant que hi ha una sala de primera i una de segona classe encara no inaugurades, es demana s'obrin per anar-hi els de tercera

febrer 1933 s'encarrega estudiar l'obertura del carrer del Batlle amb el carrer Noguera,

20 març 1933 s'acorda meitat a meitat entre ajunt i propietaris la conservació carr de Farners

març 1933 es comença a construir una casa al passeig sant Salvador per donar feina als paletes i també la carretera vella dels Banys

20 març 1933 es prohibeix pasturar i passar pel paratge sant Salvador

Popurri 1933

España és la terra de la llana, de la pega i del dolor. España tens un mal que se encumana y ens comensa ja a fer por. España els polítics com s'en fumen de la teva

mala sort, comportant que a la teva pobre esquena hi carreguin sempre el mort. No els hi falta barra en aquells panxacontents, amb l'armilla plena i amb tot fan el sord. La crisi augmenta que augmenta, el poble prou s'esclama però ells, xano, xano, tots van xupant del pot, xupant del pot. Azaña, no t'espantis ni t'arredris davant de quatre ximplets. Azaña, que ningú no transegegi i en aquests fels'ho anar drets. Azaña, ja veus tu la confiança que avui dia et té tothom, doncs fins que la república Espanyola sigui la enveja del món.

Ara això ja s'ha acabat, parlem dun altre assumpto de més novetat. Concurs de vellesa s'ens diu que faran, per triar la noia més formosa i elegant d'entre les moltes que són tant bufones i que en aquest poble, si ho miren, molte-s n'hi ha. Que no s'hi presentin anant tant cofoies amb els mitjonets que ara la moda ens ha portat, perquè es trobaran fent el gran ridícul ensenyant les cames als que formen el jurat. Mis, mis, mis la més maca serà. Mis, mis, mis, Farnés diu que es dirà. Ja, Ja. Ja vos podeu preparar les pretensioses que en el concurs hi volgueu entrar, serà un Jurat de gent molt experta tots ells són uns grans homes i de molta serietat, d'un clar criteri y gran experiència o sinó, digueu si no són acertats: serà president en Piu Caterinas, i en Constantino que serà el lloctinent; seran del Consell la Linda i en Gancho, en Jepet Barromba, en Pacalin i en Carandell.

Hi haurà un altre concurs patrocinat pel nostre Magnífic Ajuntament, que hi prendran part els homes de més talent i enteniment. Mira, mira, mira, quantes coses que devem a n'el progrés; havent fet ja el de bellesa, aquest altre serà de bombers. Vaia, vaia, vaia quines firmes segons diuen que ja ho tenen demanat. Seran en Peric dels Burrus, en badin i en Bador Palat. Ja tenim un autobomba que servirà de llo més, sinó hi ha foc en el poble serà per regar carrers. Faltaria una cosa per segur l'èxit tenir: que en lloc de portari aigua, es pogués omplir de vi S'ha fet la més gran burrada en un dels nostres carrers; una font s'els hi posava i els veïns no s'han entès. A can Mansa uns la volien, altres un xic més amunt, per pocs metres discutien i han quedat sense la font.

2 setembre 1933 scf no ha estat inclosa en el pla de nous centres de segon ensenyament

f4 octubre 1933 d'acord amb els habitants toquen 12 consellers a scf: 8 que tindrà la majoria i 4 la minoria i en les municipals per 5 vots la Lliga queda en minoria i les forces d'esquerre agafant el poder

han destruït bancs i rètols a sant salvador i donen una recompensa de 100 ptes que trobi els autors

9 abril 1934 en el circol Columbense s'ha elegit Mis Farnés

25 abril 1934 a proposta de l'Institut d'Estudis Catalans, s'aprova que d'ara endavant la ciutat es digui Santa Coloma de Farners, amb r

agost 1934 es dona permís a Salvador Vila pe enderrocar unes cases de la plaça i construir-ne de noves, seguint les voltes que ja hi ha

13 octubre 1934 sessió convocada pel tinent de la Guardia Civil que, per ordre de la superioritat donava per destituïts a tots els d 'ERC dels seus càrrecs, havent-se de constituir l'ajuntament amb la minoria que quedés més 8 veïns nomenats per la superioritat

f67v el 19 octubre, el tinent, per ordre superioritat nomena alcalde a Josep Maria Oller Serra.

octubre de 1934 s'instal·la una ràdio a les escoles

F68V octubre 1934 venen números per rifar la casa del paratge de san salvador no ha sortit el nº premiat i posen la casa en pública subhasta

juny 1935 fan gestions per posar la Guàrdia Civil a Camprodon, 50

octubre canvi del mercat de castanyes de la plaça al firal i discussió i dimissió alcalde i regidors

pressupost previs per 1936: 150.000 ptes

Febrer 1936 nou ajuntament reposat de l'expulsat l'octubre 1934

13 maig 1936 tema escoles: ve inspector ensenyança de Girona, Tema: substitució dels col·legis religiosos existents a la població, segons ordre Ministerial de 6 de maig 1936.

Les monges es deien Mútua Masmitjà i els hermanos Patronat Parroquial, picabaralla si són o no religiosos